

ИЗЛИЗА ОТ 1900 ГОДИНА

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОФИЦИАЛНО ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА – БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ

ГОДИНА СХVII, БРОЙ 16

СОФИЯ, 1-15 СЕПТЕМВРИ 2016 г.

ЦЕНА 0,70 ЛВ.

e-mail: sinizdat@gmail.com

www.synodalpressbg, www.bg-patriarshia.bg

XVIII Седмица на православната книга

Седмица на православната книга – Варна'2016

стр. 1, 4-5

Средновековният Царски манастир „Пресвета Богородица“ над гр. Варна

стр. 6-7

Архиерейски слова

- † **Неофит, патриарх Български**
- Слово за Кръстовден стр. 1-2
- † **Наум, Русенски митрополит**
- Послание относно Събора на о. Крит
- Послание относно бежанците стр. 8

ПАТРИАРШЕСКИ СЛОВА

Патриаршеско слово за Кръстовден

† **НЕОФИТ, Патриарх Български**

„Дървото на Кръста... се издига напред земята и целият свят е преизпълнен с безгранична радост“.
(Седален, гл. 8)

Ваша Преосвещаване,
Драги отци,
Обични в Господа братя и сестри,

От самото начало на своята поява проповедта за Христа Спасителя се разпространява като блага и радостна вест за Христовата победа над смъртта и повторно отворените за човека райски двери. Тази радост минава през изкушенията и изпитанията, понесени заради нас от Божия Син, и най-вече през разпятието, кръстните страдания и смъртта, за да се стигне и до Възкресението и тържеството на живота. Затова и днешният ден, в който вече седемнадесет столетия Църквата толкова тържествено чества откритието и всемирното Въздвижение на светия и животворящ Кръст Господен, е преди всичко ден на радост; радост поради Кръста, чрез който ни бе дарувано нашето спасение; радост поради прославата на Сина Човечес-

ки (Йоан. 12:23); радост, защото, по думите на апостола: „... словото за кръста е безумство за ония, които гинат, а за нас, които се спасяваме, е сила Божия“ (1 Кор. 1:18).
Какво обаче има предвид Църквата, когато говори за „всемирно въздвижение на Господния Кръст“? Какво собствено означава наименованието на този светъл и толкова радостен празник? Защо в богослужението се извършва кръстообразното благославяне в четирите посоки на света? Защо Христовата жертва на Кръста е жертва за целия свят и за цялото тво-

рение, жертва, която е принесена не лично за някого, нито за един или друг народ, но „...за живота на света“ (Йоан. 6:51) – на целия свят. Защото, както четем още в християнски паметници от първото столетие, Господ събира Своята Църква „от краищата на земята“ и „от четирите ветрове“ (Дидахия, 9:4; 10:5). Защото – както пише св. Атанасий Велики – „смъртта на Господа е откуп за всички и чрез нея се „разруши преградата, що беше посред“ (Еф. 2:14), и народите са отново призвани...“ (За Въплъщението на Бог Слово, 4, 25). Та нали и Сам Господ бе предрекъл: „И кога аз бъда издигнат от земята, всички ще привлече към Себе Си“ (Йоан. 12:32)! Ето от тук, от това всемирно измерение на кръстната жертва и на оръдието на тази жертва – светият и животворящ Кръст Христов – идва онази радост, която, въпреки спомена за мъките, страданията и смъртта Господни, владее в този ден душите и сърцата на всички верни.

На стр. 2

XVIII Седмица на православната книга – Варна'2016 г.

Осемнаесетото издание на Седмицата на православната книга бе посветено на 1100-годишнината от Успението на св. Климент Охридски.

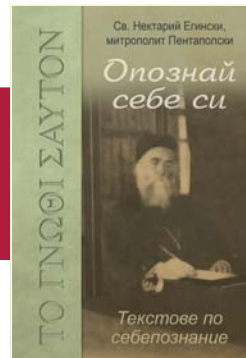
Почитта към книжовното дело на епископа Седмочисленник, сузубо отхранил в себе си благодатна святост – на монашеско подвижничество и на възсияване в мисионерското дело на просвещаване на българския род чрез проповед и писменост на роден език, създавайки и първата българска книжовна школа, събра на тазгодишния форум представители на всички богословски школи у нас. Така това събитие, утвърдило се като православно и от международен характер, тази година бе насочено най-вече към представяне на българската православна кни-

за и богословския размисъл на днешните български книжовници.

Поради това и първите представени книги на форума бяха на естествения приемник на Охридската книжовна дейност – Синодално издателство. Заглавията, издадени по решение на Св. Синод на БПЦ – Българска патриаршия, бяха две: „Аскетически поучения и проповеди“ на светец Серафим Софийски, архиепископ Богучарски, и „Опознай себе си“ на свети Нектарий (Егински), митрополит Пентаполски. Авторите и на двете са съвременни светители и чудотворци, просияли в своя живот чрез дела на вярата и трудовете на богословското поприще.

ЦВ

Патриаршеско слово за Кръстовден

От стр. 1

На Твоя Кръст се покланяме, Владико, и Твоеото свято Възкресение възпяваме и славим!

Всичко в Църквата преминава под знака на Кръста. Под този знак преминава и целият наш живот – личен и обществен, държавен и църковен, културен и просветен... Всяко нещо, което ние в Църквата вършим, всеки от нас лично и всички заедно, като Църква, е подпечатано от кръстния знак. Всичко вършим със силата на Кръста, заради неговата слава и неговата чест.

В Кръста намира своя източник и осъществяване както човешкият живот, така и животът на целия свят и на цялото творение.

Покланяйки се пред Кръста, ние се покланяме пред този знак, който в мистична пълнота обединява в себе си всичко онова, което по Откровение Божие и от личния си опит ние знаем за Бога и човека, за света и творението, за тайните на живота и мирозданието и въобще за предназначението, за целта и за смисъла на всеки от нас и на цялото творение. Защото, както чрез едно дърво се прояви непослушанието на прародителите и настъпи тяхното отстраняване от рай, така чрез осветеното от Христовата изкупителна жертва Дърво на Кръста човекът отново получи възможността да се завърне към своето първоначално и божествено предназначение.

И затова в химните на

празничното богослужение, тържествувайки, ние пеем и утвърждаваме: „... Радвай се, живоносен Кръсте, непобедим трофей на благочестието, райска врата, утвърждение на верните, щит на Църквата, чрез който се отстраняват и се унищожават проклятието, чрез който бе надвита силата на смъртта, и ние се възнесохме от земята на небето“ (из химните на Великата вечерня на Въздвижение); „Днес Кръстът се въздига и светът се осветява. Защото Ти, Който седяш на един престол с Отца и със Светия Дух, простря на него ръцете Си, и доведе света до познанието за Тебе, о Христе. С Твоята божествена слава сподоби и онези, които Ти се уповават“ (из Ексапостилария на утренията на Въздвижение).

Затова, възлюбени, макар днешният ден да е отреден от светата Църква за строг пост и съзлия на покаяние, това е всъщност ден на тържеството, ден на единствена по рода си земна и неземна, лична и литургична радост. Радост от това, че днес пред света и пред цялото творение, в цялата си строгост, красота и величие отново се възправя и ни осенява Кръстът Христов, презреният някога инструмент на смъртта, станал оръдие на нашето спасение, съкровения символ на божественото домостроителство, пътеводна наша светлина, която неизменно ни упътва към портите на Царството Божие, към предназначението и крайната цел на нашия живот.

Возлюбени в Господа, Под осенението на светия и животворящ Кръст Христов с трепетни вълнения очакваме утрешния ден – началото на Новата учебна година.

Стоотици и хиляди наши деца ще прекратят училищния праг, за да продължат по благословения от Бога път на своето напредване в познанието и във всяка добродетел.

Ето защо, в този толкова важен за Църквата ден се обръщаме и към всички наши ученици, към техните учители, родители и наставници, с пожелание за здраве и сили, ревност в преподаването и в усвояването на здравото учение, бодър дух и богоблагословени добродетелни усилия за благопреуспеяването на нашата младеж, за достойна реализация на житейското поприще и във всяко добро от Господа!

За малките първолаци, за нас и за целия наш благочестив народ – в Родината и далеч от нея – за неговото мирно настояще и благословено бъдеще, нека още веднъж се помолим с празничното песнопение:

„Спаси, Господи, Твоите люде, и благослови достойнието Си, дарувай победи на православния български народ срещу враговете му, и съхранивай с Твоя кръст Твоеото наследство“ (Тропар, гл. 1)!
Амин!

Слово произнесено в ПКСХП „Св. Александър Невски“, Кръстовден, 14 септември 2016 г., София

Молебен за началото на новата 2016/2017 учебна година

На 14 септември в патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“ празничната св. Литургия за Кръстовден и молебен по повод началото на новата 2016/2017 учебна година бяха отслужени от Негово Светейшество Българския патриарх Неофит.

В съслужението взеха участие: Браницкият епископ Григорий, Маркианополският епископ Константин, главният секретар на Светия Синод архим. Герасим – и.д. председател на църковното настоятелство при патриаршеската катедрала, и сточлично свещенство.

В края на богослужението патриарх Неофит се обърна към събралите се миряни със слово (което публикуваме на 1-2 стр.).

На молебна по повод началото на учебната година Негово Светейшество пожела на всички учащи и учащи се успешно учебна година, ползотворен труд

и успех във всяко едно начинание. И каза още, че за „малките първолаци, за нас и за целия наш благочестив народ – в Родината и далеч от нея – за неговото мирно настояще и благословено бъдеще, нека още веднъж се помолим с празничното песнопение: „Спаси, Господи, Твоите люде, и благослови достойнието Си, дарувай победи на православния български народ срещу враговете му, и съхранивай с Твоя кръст Твоеото наследство!“ (Тропар, гл. 1).

ЦВ

ХРОНИКА

България

Създава се нов Православен детско-юношески културно-просветен център

С благословението на Негово Светейшество Българския патриарх и Софийския митрополит Неофит и по решение на църковното настоятелство при храм „Св. Неделя“ стартира нов проект „Милосърдие чрез познанието“ със създаване на Православен детско-юношески културно-просветен център при катедрален храм „Св. Неделя“. Проектът е финансиран от фондация „Комунитас“ и е подкрепен от фондация „Дарби“.

В тази връзка се обявява прием на православно кръстени деца от I до IV клас включително. Начало на обучението – 2 октомври 2016 г., от 10.30 ч.

Програмата включва: **ЧЕТЕНЕ И ИЗУЧАВАНЕ НА СВЕЩЕНОТО ПИСАНИЕ (СЛОВО)**

Обучител – Даниел Иванов, завършил БФ на Софийския университет и ди-

ригент на хоровия състав към НГДЕК „Св. Константин Кирил Философ“.

ИКОНОПИС

Обучител – Адриана Бонева, магистър НХА, София – приложен факултет, преподавател по Изобразително изкуство в НГДЕК „Св. Константин Кирил Философ“.

ЦЪРКОВНО-СЛАВЯНСКИ ПЕСНОПЕНИЯ

Рководители: Венеция Караманова, диригент на Детски хор на БНР и Младежка камерна формация „Гласове на Орфей“ и Красимира Пущманова – диригент на Хор към 91 НЕГ „Проф. Константин Гьльбов“.

За записвания и информация:

02 987 57 48, 0878 670 753.

e-mail: sveta_nedelya@abv.bg

Софийска митрополия

Излезе нов диск с църковни песнопения

На 9 септември с концерт в Мраморната зала на Руския културно-информационен център бе представен новият аудиодиск на хора при храма на Руското подворие „Св. Николай“ в София.

Негово Високопреподобие архимандрит Филип, настоятел на Руското подворие, представи изданието по случай прославянето на светител Серафим (Соболев), архиепископ Богучарски и Софийски Чудотворец, нов аудиодиск с избрани църковни песнопения на руски и български църковни композитори в изпълнение на хора на Подворието със солист Симоен Димитров.

Хорът под диригентството на Василена Ченова-Стефанова изпълни избрани духовни песнопения от новия диск. На сцената бе поканен прот. Кирил Попов да дирижира създадения по негова музика тропар на св. Серафим Софийски Чудотворец. На концерта прозвучаха църковни песнопения и от композиторите Д. Христов, митрополит Иларион (Алфеев), Чесноков и др. Концертът завърши с многолетствие.

С приветствено слово към организаторите на концерта и гостите се обърна Воронежкият и Лискински митрополит Сергей, воец поклонническа група от Воронежска митрополия. Той благодари на хора за прекрасното изпълнение и подчерта големите заслуги на

светия владика Серафим като последен дореволюционен ректор на Воронежката духовна семинария. Припомни, че светителят е получил от св. патриарх Тихон титлата „Богучарски архиепископ“ (гр. Богучар е във Воронежска епархия).

„Аз бих искал във ваше лице да благодаря на българския народ за онази голяма любов, която проявихте след революционните събития от 1917 г.“

Когато служил в Женева, се срещал с много възрастни хора, които имаха лични спомени за тези времена. Те бяха от първата вълна на руската емиграция и сред тях имаше и хора, които са живели в София и в други български градове. И те с огромна любов разказваха за българския народ, и със съзлия в очите си спомняха как българите са делили с тях последното си парче хляб и чаша с мляко, не позволявайки да умрат от глад; помагали са на руснаците да си намерят работа... и ние знаем, че това се отнася за обикновените хора. Но тук пристигнали и велики учени, богослови, хора с висока научна квалификация, и тук те започнали своя нов живот в България. И за тази любов към нашата руска емиграция, мисля, че Русия винаги ще бъде благодарна на българския народ!“ – каза в словото си митрополит Сергей.

В знак на благодарност за големия труд, положен от митрополит Сергей за прославянето на светител Серафим, свещеноикonom Кирил Попов му подари авторска партитура на Тропаря на свети Серафим Софийски Чудотворец и Химна на преп. Сергей Радонежки, създаден по случай 700-годишнината от рождението на светеца.

Нина КОМАРОВА

ХРОНИКА

От света

VI Генерална асамблея на Балканския православен младежки съюз (БПМС)

Шестата Генерална асамблея на Балканския православен младежки съюз (Balkan Orthodox Youth Association, BOYA – БПМС) се състоя от 18 до 21 август 2016 г. Тя се провежда с благословението и подкрепата на Албанската православна църква в Богословската академия „Възкресение Христово“ при манастира „Св. Власт“ в Дуръс. На проявата се събраха представители на колективните членове на Асоциацията от Албания, Гърция, Румъния, Сърбия, както и от България.

Основната тема, която

избран Яни Мени от домакините от Албания, за вицепрезиденти – свещеник Каталин Тодеа от Румъния, Андрей Файгел от Сърбия, а от България – др. Росен Русанов, преподавател във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. За Генерален секретар на Асоциацията беше избран Икар Каминарилис от Гърция.

Обсъждаха се и нови насоки за осъществяването на дейността на организацията. Главната задача на всички членове на Асоциацията ще бъде да допринесат всеки в своя-

Паметна снимка с Негово Блаженейшество Анастасий, патриарх на Тирана и цяла Албания

Участниците в Асамблеята със своя домакин – високоревосвещения митрополит на Берат Игнатий

то бе обсъждана на срещата, бе „Светостта на брака“.

Неотменна част от събирането бяха богослуженията, в които се включиха духовници от почти всички балкански Поместни православни църкви.

На Общото събрание на БПМС бяха избрани нови членове на неговите управителни органи. За президент на БПМС бе

та Църква да се засили сътрудничеството между православните младежки братства, движения и сдружения на Балканите, чрез ежегодното организиране и участие в богословски срещи, конференции, семинари, срещи на катехизатори, поклоннически пътувания, летни лагери по иконография и православна църковна музика.

БПМС

ДОКУМЕНТИ

ПОСЛАНИЯ

Относно разпространявани внушения, съпътствали провеждането на Събора на о. Крит

Обични в Господа брата и сестри,

Българската православна църква е част от Едната Свята, Вселенска и Апостолска Църква, която Господ Исус Христос основа като място за реално благодатно общуване с Бога и път към спасение.

Влизайки в Църквата, ние ставаме членове на Тялото Христово, като всеки според дарбите си, дадени му от Бога, участва

в съзиждането на Христовата Църква (Еф. 4:12). Всички ние имаме една цел и една посока на живота – Исус Христос и Неговото царство. В Своята първосвещеническа молитва Спасителят се моли за Своята Църква да пребивава в любов и единство: „да бъдат всички едно: както Ти, Отче, си в Мене, и аз в Тебе, тъй и те да бъдат в Нас едно“ (Йоан. 17:21).

Историята на Църквата показва, че без Божията помощ и действието на Св. Дух единството и единомислието между хората в Църквата е немислимо. Затова всеки път, когато човешките страсти са вземали надмощие над смиреномъдрието, мирът в Църквата е бил нарушаван, което е служило за съблазън и погубил на мнозина. Св. апостол Павел съветва още първите християни, които трудно запазвали връзките на мира помежду си, така: „Целият закон се изпълнява в една дума, а именно: в: възлюби ближния си като себе си. Ако пък един друг се гризете и се ядете, пазете се да се не изстребите един други“ (Гал. 5:14-15).

През изминалите дни и вярващите в диоцеза на БПЦ бяха смутени от разпри, които не подобават на хора, уповаващи се на Христа и носещи Неговото име. Врагът на човешкото спасение се радва, като вижда брата и сестри, които се причастяват заедно от светата Чаша, да враждуват помежду си. В този смут той се плевелите на разделението, които задушават мира и пречат на Светия Дух да ни напътства в истината.

Св. Православна църква е Богочовешки организъм,

в който преблагият Бог и верните с добра воля християни благодатно си сътрудничат. Още от апостолски времена е установено най-важните и отговорни решения в Църквата да не се вземат еднолично, а съборно (Деян. 15:6-29), защото в събора на Църквата, в единомислието на епископите и съгласието на верните ние даваме възможност на Светия Дух да действа и направлява нашите мисли и решения. Ако дори за епископите не се позволява еднолично да решават кое е най-доброто за Църквата Божия, то колко повече това важи за отделните християни. Затова трябва да се пазим от прибързани оценки, а още повече от произнасянето на присъди, които не служат на Христовата истина, но единствено свидетелстват, че между нас няма любов.

Възлюбени в Господа брата и сестри,

Независимо от факта, че Българската православна църква не взе непосредствено участие в Събора, провел се на о. Крит, ние сме и винаги ще бъдем част от Едната Свята, Вселенска и Апостолска Църква, за да пребиваваме в единство и общение с нашите събратя от другите Поместни православни църкви и да поделяме една и съща спасителна вероизповед с тях.

Архипастирски ви призоваваме да не се поддавате на лукави внушения и да не отправите с мисли или думи различни упреци към православни йерарси от други Поместни православни църкви, обвинявайки ги в отклонение от каноните на светата православна вяра, защото всъщност това не отговаря на истината. Нека не се смущават сърцата ви от лукави твърдения, че съборното единство на Православната църква е било накарнено от провения се Свет и Велик събор на о. Крит. В скоро време предстои Св. Синод на БПЦ също да разгледа обстояно приетите на църковния форум документи и да излезе със свое становище по тях, но дотогава нека не се нарушава мирът в Църквата, според казаното: „имайте един мисли, като имате една и съща любов, и бъдете единомислени и единомислени; нищо не вършете от обич към препирня или от пустословие, но от смиреномъдрие смятайте един другия за по-горен от себе си“ (Филип. 2:2,3).

Нека запазим увереност в премъдрия промисъл на Бога, Който няма да остави Своята Църква и чедата ѝ да погинат, а ще ги направлява премъдро към спасение.

14.07.2016 г.

*С благословение и обич в Христа,
† Русенски митрополит НАУМ*

Да бъдем човеколюбиви към нашите събратя-друговци!

Възлюбени в Господа чеда на светата ни Църква, В последните месеци все по-осезателно сме свидетели на разни призиви за радикални действия към всички онези люде, които по различни начини са намерили пристан в нашата държава, търсейки спасение от война или дискриминация.

Вслушвайки се в Господните слова: „Нова заповед ви давам, да любите един другия; както ви възлюбих, да любите и вие един другия. По това ще познаят всички, че сте Мои ученици, ако любов имате помежду си“ (Йоан. 13:34-35), нека приемем с отворени сърца наши страдания ближни, като се стараем да ги разберем, успокоим и им помогнем в създалата се ситуация, според Христовите повели.

През многовековната си история Българската православна църква винаги е била духовен стожер на православния ни народ, но в моменти на подобни предизвикателства ние сме длъжни да подадем ръка и на онези човеци, които имат нужда от съпричастност и внимание. Нека, уповавайки се на Божията милост, да подкрепим и ние тези наши събратя-бежанци, макар и друговци, които са искрени в исканията си и разпознаваеми в немоцта си, защото участта на гонените би могла да постигне всеки човешки род.

И днес чуваме призиви от разни миряни и православни духовници, убеждаващи обществото да постъпва крайно спрямо прииждащите към родината ни емигран-

ти – старци, жени и деца, но същевременно трябва да се замислим дали след като се отъждествяваме като „християни“, сме достойни следовници на Христа, Който бе най-гонен от човеците.

Молитстваме от Всеподателя Бога да съгрее сърцата на народите, а на онези, които се наричат „Християни“, да даде просветление на умовете, за да не приличат на „варосани гробници, които отвън се виждат хубави, а отвътре са пълни с мъртешки кости и с всякаква нечистота“ (Мат. 23:27)!

10.09.2016 г.

*С благословение и обич в Христа,
† Русенски митрополит НАУМ*

XVIII Седмица на православната книга – Варна '2016 г.

Негово Високопреосвещенство и гостуващите свещеници, пред християнска публика бе поканен да се представи протойерей Симон Банков от Русия, българин по произход, с „бесарабски акцент“.

Третият ден на Седмицата – 7 септември, предизвешенство и навечерие на Рождество Богородично, може спокойно да бъде определен като „богословски ден на Седмицата“.

Доц. д-р Светослав Риболов представи три заглавия, най-напред сложната за начинаещи в богословието „Паламика“ на проф. Георгиев Мандзаридис.

Доц. Риболов нарече следващото сериозно издание в програмата „теологична рефлексия на делото на императора за приноса му в утвърждаването на Църквата“.

единствено по рода си съчинение върху тази епоха, която не просто е важна за историята на Рим, но и за нашата българска и църковна история.

За „Византизният богословие на 14 век – Божествените енергии“ говори сам авторът на тази книга – проф. д-р Иван Христова, специалист върху бесприорно значимите за православното богословие и живот, но въпреки това непростано оспорвани и до ден-днешен, личност и учение на св. Григорий Палама.

Книгата на доц. д-р Димитър Помпаринов от Великотърновския университет „Между вя-

да бъдат признати от Православната църква за Велики събори, с което споревте биха били съборно приключени. (Прео. ложение на Двойния Св. Киотис на Св. Гора вие в ЦВ бр. 12/2016 г.).

Любопитна, а оказва се и важна, книга за разбирателно на нашето време в контекста на Църквата, е книгата на прот. проф. д-р Зоран Кръстич „Църква и духът на времето“.

Вечерта обаче сякаш те върва започна. Заплате с разгорещи от темата на дискусията, която бе „Вярвам в едина, съборна и апостолска Църква“.

Денят завърши с вечеря, подготвена с труда на еснариштите на храм „Св. Никола“ и „Св. архангел Михаил“.

На 8 септември, Рождество Богородично, в

старинния храм „Успение Богородично“ бе отслужена празнична св. Литургия, възглавено от Негово Високопреосвещенство Варненски и Великопреславски митрополит Йоан, в съслужение с гостите духовници и хравомото свещенство.

Тази вечер от Седмицата на православната книга бе посветена на художествената християнска литература.

Петьнгийт ден от програмата на Седмицата, 9 септември, започна с представяне на книгата „Йога – път към мраката“ от нейния автор Дарин Алексиев, преподавател в Софийската семинария.

Последва представяне на книгата (докторска дисертация) „Религиозната вяра – стади на развитие и формиране“ на д-р Росица Тодорова.

рата и разума“ доближи слушателя със своята непосредственост и откровеност. Ако сръбската книга „Посвещават ме, отче“ е плод на задавани въпроси от мирани към свещеници, то тази с плод на задавани въпроси от новоприети студенти към техния професор.

Сякаш изпаднал от предходната литературна вечер, беше представен роман – наумелият „Антихрист“ на Мартин Ралчевски.

Публиката в този ден с нетърпение очакваше разказите на тримата бесарабски свещеници – Виталий Зелински, Владимир Паскалов и Феодор Каракачев.

Вечерта обаче сякаш те върва започна. Заплате с разгорещи от темата на дискусията, която бе „Вярвам в едина, съборна и апостолска Църква“.

Денят завърши с вечеря, подготвена с труда на еснариштите на храм „Св. Никола“ и „Св. архангел Михаил“.

Последният ден на Седмицата, 10 септември, започна с представяне на книгата на телевизионната журналистка Зорница Гурова.

Последната представяне книга в тази Седмица бе „Нюйорския митрополит Андрей“ на д-р Момчил Методиев, която представлява биография, спомени и дневници на противоречивата личност митрополит Андрей (1886-1972).

От книгата разбираме, че у този човек, който в дълбината познава себе си, истината се явява като божествено свойство и по такъв начин той бива привличан от нея.

Да познаваме себе си е нещо много трудно и изисква постоянна грижа, много усърдие. Великят Василий казва по този въпрос следното: „Наистина, изглежда, че да познаваш себе си е дълбочина, е най-трудното от всичко.“

Книгата „Опознай себе си“ на св. Нектарий Егински излиза на български език по инициатива на Негово Високопреосвещенство Ловчански митрополит Гавриил, ръководител на Културно-просветния отдел при Св. Синод, и се явява ценен наръчник в трудното дело на себепознанието.

Негово Високопреосвещенство пожела на участниците във форума внимателно да имат споделивостта да изразяват мислите си, като полярно значението на „обшувателно и споделятелно на опит“.

Книгата на доц. д-р Димитър Помпаринов от Великотърновския университет „Между вя-

ОПОЗНАЙ СЕБЕ СИ. Текстове по себепознание

Св. Нектарий Егински е велик светец в църковната история на XX век, когато Бог е провалял с многобройните му чудеса и приживе, и след смъртта. Богатото наследство от негови проповеди, съчинения и писма до духовните му чеда са ценен извор на богословски идеи и практически съвети, които се явяват неимоверно полезни за съвременния човек.

В новозададената на български език новата книга „Опознай себе си“ той ни дава ценни насоки как още в земния си живот да се обръщаме към Господа, как да Му отдаваме достойна почит и да следваме волята Му.

Последният ден на Седмицата, 10 септември, започна с представяне на книгата на телевизионната журналистка Зорница Гурова.

От книгата разбираме, че у този човек, който в дълбината познава себе си, истината се явява като божествено свойство и по такъв начин той бива привличан от нея.

Да познаваме себе си е нещо много трудно и изисква постоянна грижа, много усърдие. Великят Василий казва по този въпрос следното: „Наистина, изглежда, че да познаваш себе си е дълбочина, е най-трудното от всичко.“

Книгата „Опознай себе си“ на св. Нектарий Егински излиза на български език по инициатива на Негово Високопреосвещенство Ловчански митрополит Гавриил, ръководител на Културно-просветния отдел при Св. Синод, и се явява ценен наръчник в трудното дело на себепознанието.

Негово Високопреосвещенство пожела на участниците във форума внимателно да имат споделивостта да изразяват мислите си, като полярно значението на „обшувателно и споделятелно на опит“.

Книгата на доц. д-р Димитър Помпаринов от Великотърновския университет „Между вя-

Ангела ПЕТРОВА

Основен организатор и домакин на XVIII Седмица на православната книга бе Варненски и Великопреславски митрополит, съвместно с Община Варна. Тя се проведе в залата на Градската художествена галерия, която през всички дни бе изпълнена с духовници и гости от епархиите на родната Църква.

Начало на 18-ото й издание бе дадено на 5 септември с песнопенията на хористите при варненския катедрален храм „Успение Богородично“. Хорът за един година навършва 60 години от своето формиране.

Седмицата бе открита с приветственото слово на Негово Високопреосвещенство Варненски и Великопреславски митрополит Йоан „Света Варненска и Великопреславска митрополия има честа и радостта да бъде гостоприемник домакин на едно от най-значимите и вълнуващи събития от живота на родната ни Църква и на епархията, а и в Православния свят. Защото формулт е единствен по своя род, тъй като има много подобни, но не и посветени само на това (на православната книга)“ – каза митрополитът.

Той изтъкна, че форумът е уреден във вече далечната 1998 г. с благословението и активното съдействие на присъпоавенния негов предшественик митрополит Кирил.

В своето приветствено слово към участниците и гостите Негово Високопреосвещенство подчерта значението на просветната образователна функция на Църквата като една от най-важните и смислоопределящи нейната мисия и пристъпване в света: „Защото Църквата винаги е призовавала своите чеда не към слепота, а към разумна и осъзната вяра, придружена неизменно от разбиране на своя смисъл и съдържание. Във всяка епоха и всяко място Тя, която има за свои основатели и глави Самия Христос – Словото на Отца, е раждала винаги високопросветна и културна мисия, давайки на човечеството един от най-великите и свине оздравително-светлите Отци, чиито творения завинаги се обогатяват и украсяват скръвничината на общочовешката и богочовешката мълвост“.

Свещеноиконом Ангел Ангелов, протосингел на Софийска митрополия, проглед от името на Негово Светейшество Българския патриарх Неофит обръщение към гостите, в което се казва: „Православната книга е различната книга. Тя носи познанието на всички, които търсят богооткровените истини и искат да наситят себе си със силата на живото слово. Тази книга е възможност за всеки, желаещ да намери решение на въпросите на вярата и познанието на Христовото учение. Тя е книга на радост и упование“.

По повод посещаването на Осемнадесетата Седмица на православната книга на 1100 г. от Успението на първия епископ на български език – Седмочисленския, ученик и продължител на делото на св. равнопоставенни Солунски братя Кирил и Методий – св. Климент Охридски, митрополит Йоан произнесе слово за „този дивен титан на мъдростта и духа“, който със своята си научи езичниците на Божията вяра.

Послед думата за приветственото слово бе дадена на проф. Валерий Алексеев, председател на Международния православен фонд „Единство на православните народи“, и на г-н Сергей Дукличук, генерален консул на Руската федерация в гр. Варна, които показаха и свои книжни издания.

Първата книга, представена на XVIII Седмица, бе на Синодално издателство – „Житие, аскетически поучения и проповеди“ с автор свещител Серафим, Софийски чудотворец. Тя бе

представена от гл. редактор „Книги“ при СИ г-жа Анула Христова.

Начало на втория ден, 6 септември, митрополит Йоан, топло посрещнат от всички в залата на ГХГ, посети накратко на Съединението на България. После очерта предстоящото за вечерта, като сподели лични размисли и няколко чудесни проявления, разказани му от събрат архиерей, отговор автор на книгата „Опознай себе си“ – светилия Нектарий Егински.

Самата книга бе представена от нейния богословски редактор – доц. Костадин Нушев, преподавател в СУ „Св. Климент Охридски“ и експерт при Културно-просветния отдел на Св. Синод. Той разказа за големия гръцки духовник чудотворец и основател на манастира „Света Троица“ на о. Егина, където се съхраняват неговите свети мощи.

След това митрополит Йоан представи думата на преводачите на книгата – доц. д-р Светослав Риболов и Анула Христова. Идеята е тя да послужи за духовна полза и просвета на православните върваци християни, които почитат св. Нектарий Егински, но също и да допринесе за просветата и за привличане към Православие на по-широк кръг читатели в България.

Анула Христова разказа за своята работа над превода на книгата, за тънките духовни нишки на съдържанието, Светослав Риболов пък сподели свое преживяване и свидетелство за едно неясно чудо на св. Нектарий.

През тази вечер всеки гост бе посрещан на входа на ГХГ с неочаквана изненада-подарък – книгата „Посвещават ме, отче“, съвместно издание на Духовно-просветния център „Св. архангел Михаил“ и черногорската издателство „Светитора“.

Отец Радомир Никчевич от Черногорска и Приморска митрополия, директор на издателство „Светитора“ и поднесе поздравии от митрополит Амфилохий Радович. Отецът посочи, че всяка православна книга е и семе, и войник. Книгата, увери той, воюва за този, който се е потрудил да я направи. Книгите стоят на полиците и чакат. Те не се обждат. Ако ги имаше старите книги, нямаше да ги има и новите. Книгата „Посвещават ме, отче“ е следствие на най-слушаното тълмо радиопредаване „Въпроси към свещеника“. Нейният тираж в Сръбската църква е достигнал вече над 50 хиляди.

Преводчати от сръбски на българското издание са Дилана Иванова и Борислав Аврамов. Дилана Иванова говори за изданието, което е напосен сборник със съвети за изборите пътя на Православие. Тя определи книгата като уникална, заради широката спектър от автори – свети отци както от древността, така и съвременни, и като поддържа за всеки християнски дом.

Редакторът на изданието, свещеноиконом Василий Шаган, разказа за почти спонтанното, но неслучайно договаряне за съвместното издание с о. Радомир. Отец Василий обоснова „дизайновото“ заглавие на книгата със своя опит в общувателно с младите и търсенето на адекватен език. Той напомни колко е трудно да се отвории за някого с конкретен въпрос или да намериш ози, при когото би могъл да отидеш за съвет.

Книгата „Духовно ориентираната психологична помощ и подкрепа“ бе представена от нейната авторка – д-р Паулина Тодорова на лвовския факултет на СУ. (Нейното представяне публикувано на стр. 7).

Преди вечерта да премине към дискусия с

XVII Седмица на православната книга – Варна'2016

Средновековният Царски манастир „Пресвета Богородица“ над гр. Варна

За 9 септември домакините на XVII Седмица на православната книга бяха организирани за гостите и участниците в нея посещение на разкрития средновековен манастирски комплекс в местността Пчелина, над гр. Варна. Археологическите разкопки се провеждат под ръководството на проф. Казимир Попконстантинов.

Църковният археолог посрещна любознателната група книжовници – духовници, преподаватели и книгоиздатели, и ги поведе из руините на древния манастир. Разбира се, започва от централната сграда – съборния манастирски храм.

Ето какво разказа проф. Попконстантинов за направените досега разкрития там:

Манастирският храм. Храмът е бил богато стенописан. По време на разкопките – възстановихме ги точно преди двадесет години (1996 г.) и от тогава до сега сме тук непрекъснато близо по два месеца всяка година – открихме над три хиляди фрагмента от стенописи, което подсказва, че това е един от малките храмове от Първото българско царство, който е бил стенописан.

Жилищна част с трапезария (двуетажна сграда). На север от храма виждате руините на продълговатата сграда, която е дълга 42 м. Това по всяка вероятност е била жилищна част на манастира. Тя е с интересна архитектура. Виждате, че стълбовата конструкция е разположена шахматно, а не в една линия. Като всички мраморни детайли (в стените), които виждате, са взети не от тук, а от място, намиращо се на около 1,5 км. Това сега е кв. „Възраждане“. Там, много години преди застрояването на квартала, откриха базилика от ранновизантийския период (V-VI в.). Базиликата е била унищожена. Но по-късните заселници са знаели за нея и са използвали част от богатия ѝ мраморен материал, като са го вложли в изграждането на тези стълбове.

Игуменарница. Обърнете внимание на разликата в градежа на тази сграда и на тази (малката) западно (от нея). Тази малка постройка предполагаме, че е била игуменарницата. Защото тя е с камерни размери и

заема едно междинно положение. Но тук виждаме вход на север, което подсказва, че е водел към двор. Тоест имаме част от двора, който сега е затрупан, понеже тук е скат и е свлачищен район, както почти в цяла Варна. Така и северната оградна стена е била затрупана.

Скрипториум и книгохранилище. Една от най-интересните сгради и най-представителна част на комплекса това е манастирският скрипториум – тоест, манастирското книгоиздателство. Тук – малко предизвикателно ще бъде, защото в българската история е отбелязано, че Златният век е по времето на цар Симеон – но скрипториумите, които откриваме в продължение

на толкова години, говорят друго.

Посветил съм близо 40 г. от моя професионален живот на манастирската археология и това е третият скрипториум, който проучвам. Но този скрипториум се откроява над всички останали по своята планова схема. Той е с 39,5 м дължина. След него на запад е книгохранилището.

Кои то могат да си припомнят книгата на Умберто Еко „В името на розата“, ще могат да си представят скрипториума. Тук имаме просторен коридор с ширина 4,90 м и покрай него малки ниши – сепарета. В тях по средата има разположена маса, а край нея пейки. Нишите не са затворени – били са отворени, което подсказва, че не е жилищна сграда. Така седят по двама или по един от двете страни на масата. Единият чете – другият пише; единият превежда – другият пише. И когато вече бъде готова, книжната кола се поставяла на дългите маси, разположени надлъжно по коридора, и по нея работели отгук нататък миниатюристите, книговеците и т. н. Тоест в тези сепарета и се подвързва, и се приготвя цялата книжна продукция, която след това се съхранява и се разпространява по храмовете в североизточната част, а вероятно и не само, на Първото българско царство.

Така заедно с книгоиздаването, със сътворяването и с превода не само на богослужбена литература, този манастир е изпълнявал функцията и на мисионерски център – не само духовен, но и просветен. Защото на североизток от него – от Добруджа до Молдова – било гъсто заселено с прабългарското племе, т.е. прабългарската част от Първото българско царство. Иначе казано – по отношение на приемането на християнството – с опозиционерите.

Днес ние вървим по тухлен под, който е на над 1200 г. Както виждате, той е много добре запазен. И представите си – по двама или по четирима души, които работят във всяка ниша, представите си само колко книжовници са работели тука, колко миниатюристи... Са-

мата площ предполага, че тук е имало не по-малко от 100 и повече монаси, а може би и светски личности. Не преувеличаваме, защото сградите са били двуетажни, като основите им са вкопани на 1,60 м дълбочина. Ето тук са запознати част от руините от арките и специалните по земетресения казват, че тяхното разрушаване се дължи на земен хоризонтален трус. А втори удар (по сградите) е имало от свлачището, като деневелацията тук е 9 м. От скрипториума има директен вход към книгохранилището, а то си има вход и изход откъм другата (южната) страна.

Жилищна част. От площадка при скрипториума се отива в жилищната част, чието разпределение е като на скрипториума. Жилищната сграда повтаря плана на скрипториума – може би, тя е изпълнявала и такива функции, но по-късно е преградена, помещениата са с твърди преграждания. Има я и арката, която е рухнала, но се запазила до ден-днешен. Вероятно скрипториумът е превърнат в монашески килии, което още веднъж потвърждава предположението за огромен брой монаси. Вдясно е и тоалетно помещение, разкрито преди 7 години.

Аязмо. Излизаме на втората (теренна) тераса и тук е едно от най-важните открития – аязмото, което е построено едновременно с манастира. То е достигнало до нас непокътнато и водичката в него си тече така, както

На стр. 7

СПРАВКА

Предполага се, че манастирът е построен от св. цар Борис I и че е посветен на патрона на цар-Борисовия род – Пресвета Богородица.

Откривателят на манастира и родоначалник на българската археология Карел Шкорпил пише през 1921 г.: „Оставаме учудени от гледката, която се открива отгук. Под нас като на длан се гледа цялата варненска долина със светлото езеро, тъмното море и с града Варна. Разкошна местност!“

Малко по-рано с.г., по време на риголване на лозя в този район работници попадат на трисантиметров оловен печат (моливдовул) на княз Борис – Михаил. Което води до извода, че той именно е ктитор на манастира, тъй като печатът се е прикрепвал върху кореспонденцията му с аристокрацията. От едната му страна е изобразен Иисус Христос, а от другата – най-вероятно, замонашеният княз или, според други пред-

положения, моляща се Пресвета Богородица. Около образите има два надписа: „Богородице, помози (на твоя раб) Михаил, архонт на България“ и „Господи, помагай на Михаила, архонта на България“.

След откриването на печата Карел Шкорпил веднага започва археологически проучвания и открива основите на няколко сгради, най-вече основите на манастирския храм.

Сред ценните находки е бронзовият кръст от X в., разпятие на Иисус Христос. Открити са и множество български, византийски, сръбски, турски и венециански монети.

Разкопките прекъсват, поради липса на дос-

точно средства, и се възобновяват през 1946 г. от покойния ст. н. сътрудник през този период – Милко Мирчев и Сергей Покровски. Отново поради липса на достатъчно средства разкопките спират.

След 50-годишно прекъсване, през 1996 г. те биват възстановени под ръководството на проф. Казимир Попконстантинов, дългогодишен ректор на ВТУ и декан на катедрата „Археология“. За целта той започва да провежда учебната практика по археология със студенти от трети курс на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.

Засега манастирът не е проучен изцяло. Неговата площ се простира на близо 10 декара. Когато

започват първите разкопки от К. Шкорпил, Богдан Филев, който е директор тогава на Археологическия институт и музей, прави постъпки пред царя да бъдат отчуждени тези лозя и манастирът да се обяви като паметник с национално значение. Отчуждени са близо 4-5 декара, а останалата южна част от него попада в частни имоти.

Забележително откритие в манастира е просветителският център, т.е. средновековно книгоиздателство, в което е кипяла писателска, преписваческа и преводаческа дейност, поставила основите на българската книжнина. Счита се, че това е най-големият проучен досега скрипториум (400 кв. м) в рамките на средновековна България и Византия.

Освен скрипториума, той включва аязмо, църква, кула с параклис, библиотека, училище, олтарна маса, монашески помещения, ковашка работилница.

XVIII Седмица на православната книга – Варна '2016

От стр. 6

си е било преди 1200 г., а може би и от още по-рано. Това е единственото аязмо запазено от края на IX – началото на X в., според направени справки както у нас, така и на Света Гора, а те имат богата литература.

Може ли да се пие водата? – Може, но не бива, защото, за съжаление, не знаем да пазим миналото си. Само допреди седмица в челната си, южна част, то беше старателно покрито. Формата на аязмото е като на раннохристиянските гробници. И вероятно са си помислили, че може да е богат некропол. Разбили са го, видели са, че има само вода и са го възстановили, но много грубо. Вилнели са цяла нощ. Е, все пак е останало.

След като е бил разрушен манастирът, тук е имало едно обикновено селище. То носи спомен за манастира, но хората са си вкопавали жилищата в неговата територия чак до османския период.

Дворна част. Зад тези орехи (те са по южната страна на комплекса) има още 5 дка – това е останалата част от целия манастир. Преди години влязохме в тези лози с разрешението на собствениците. Там навсякъде има пътеки, кладенец, къщи, изградени от абсолютно същите камъни като тези от манастира.

Още през 1921 г. Карел Шкорпил е установил, че там има основи на сгради, които са част от манастира. Тоест имаме един много голям манастир, който по своята

архитектура е неповторим и е направен (убедени сме в това, поне аз и моят скип) по византийски модел. Защото тази архитектура не срещаме нито в Плиска, нито в Преслав.

Значение на манастира. Манастирът е поддържал връзки с Константинопол, с три манастира, от които имаме оловни печати, ползвани за кореспонденция. Вероятно и със Студийския манастир. Ние знаем как е изглеждал Студийският манастир, защото се намира под основите на съвременните сгради. Има възможност два пъти да посетя този манастир, но само базиликата му е запазена. Та това е другото лице на св. цар Борис Покръстител – загрижеността му за ограмотяването на поданиците му, да бъдат научени те на четмо и писмо. (Защото сега сме свидетели на полуграмотни, а те са по-страшни и от неграмотните!)

При средновековния манастир при с. Равна, Провадийско, който проучихме преди 30 г., открихме върху стени на манастирската църква, килиите и на оградните страни 320 рунически надписа, връзани с бял варовик. Така са обучавали нашите предци своите съвременници на руническото писмо. Явно това са новопокръстените прабългари, една част от които са били монаси, но все още под монашеското им рухо тупало и езическото и оставяло своите следи...

Археологически находки. Основание да говорим за скрипториум, ни дават множеството открити *книгодържачи* и 30-40 *стилоси*, железни или сребърни, защото през този период от време се пишело върху восъчни таблички, т. нар. чери. А пък за това, че ктитор е св. цар Борис – *мошведовуълът с образа на Пресвета Богородица.*

Чудотворната икона. Има местно предание (легенда), което гласи, че през XVI-XVII в. тук е имало гора – брястова. Затова и местността се нарича Теке Караач – Текемо при черните брястовете.

Сред тези брястовете намерили икона на Пресвета Богородица и поискали да я пренесат. Качили я на каруца, водена от биволи, но щом стигнали до едно място, иконата се връщала. Мъчели се да разгадаят какво да нап-

равят. И един възрастен човек посъветвал така: „Трябва каруцата да бъде съпроводена от юноша, девственник“. И тя наистина потеглила и се спряла на мястото, където сега е т. нар. църква „Малката Богородица“ (старинен храм „Успение Богородично“, където предния ден се отслужи с гостите на Седмицата празничната св. Литургия, бел. съст.).

Преданието се потвърждава. Тази легенда само препотвърждава старата истина. Защото преди близо 15 г. покойният реставратор Роман Попов, един великолепен експерт, прави почистване на чудотворната икона в храма и – о, чудо – открива долен пласт, който той датира, че е от XIII век. При личен разговор с проф. Любен Прашков, преподавател във ВТУ, специалност „Църков-

ни изкуства“, той твърди: „Тази икона не е от XIII в. Има податки, че е от XII в., ако не и от малко по-рано, но е трудно да се определи с точност“. Тоест ние ставаме свидетели как едно местно предание се припокрива и от вестивен материал – наличните на една икона. Затова е хубаво на 15 август от тук, от този Царски манастир, да тръгва шествие с Богородичната чудотворна икона.

A. ХРИСТОВА

Често пъти се задава въпросът, защо в мисията на Църквата с такава актуалност и острота се налага свещенослужителят или специалистът богослов – с професионална квалификация в областта на психологията – да се обърне към научната психология, пастирската психология и науките за духа, за да може да протегне ръка за помощ на неуверения, страдащ и психично обременен човек. Отговорът може да се намери в съществуващата в наши дни всеобхватна и дълбока криза на духа, както и в обстоятелството, че Църквата Христова никога не може да остане равнодушна към конкретната съдба на човека, който в пътеката към храма или в нейната еклезиална общност търси духовно ръководство и утеха, психологична помощ и подкрепа, за да преодолее възникналата собствена личностна безпътност или психосоциална криза, съпътстващи неизбежно и много често жизнения път на всеки един от нас. И нещо повече – тази специализирана грижа и помощ за човекката душа като душегрижие не е само вид *терапия*. Тук става въпрос за най-важната и върна насока по пътя на духовно-нравственото съвършенство, която в сотериологич-

Църквата и психичното здраве на човека

ната си проекция като живот в Христос е пътят на *спасението* в Царството (срв. Дан. 2:44; Мат. 7:21) и на живот в бъдещия век (срв. Лука. 20:35).

Много трудно е да се дефинира по най-кратък начин *душегрижието* като научна дисциплина в състава на Пастирската психология, защото това, което се разбира като душегрижие (лат. *Cura animarum*, нем. *Seelsorge*, англ. *Pastoral Care*), има комплексен характер и се описва обикновено от различни перспективи и измерения:

Богословски. Душегрижието е начин за практически конкретно прилагане на истинската същност на богооткровената истина като живот в Христос, като вяра, извяена на дела. Душегрижието е действителна страна на Христовата заповед „да се любите един другиму, както аз ви възлюбих“ (Йоан. 15:12). Бог – като Любов, Избавител, Спасител и Промислител – в делата на душегрижието се възприема като много по-близък за човека в духовния му опит и междуличностни отношения. *Ортопраксията* (правилното поведение и добрите дела на вярата)

предполага *ортодоксия* (правилна вяра и правилна прослава на Бога). Бог не може да бъде никога абстрактна и далеч от живота теория или идея. Да се познава Бог, означава Бог да бъде обичан и любовта към Бога е живот според Божиите заповеди (срв. 1 Йоан. 5:3) или още живот *coram Deo* като реално пребъждане в Христовите евангелски идеали според зададения въпрос от търсещата Бога душа: „*Господи, при кого да отида?*“ и последвалото апостолско свидетелство: „*Ти имаш думи за вечен живот, и ние повярвахме и познахме, че Ти си Христос, Синът на Бога Живий*“ (Йоан. 6:68-69).

Психологично. Душегрижието е форма на междуличностна помощ и подкрепа по отношение на екзистенциални и духовни проблеми. Това е квалифициран психологичен подход на диалогично общение, съдействие и консултиране, когато се разрешават личностни проблеми и кризи по методично отразителен начин в рамките на относително открити психични настройки (*settings*) на взаимен контакт. Душегрижието в най-общ смисъл е дейност, присъ-

ща на човекското общение и комуникация и оттук обусловено от времето и съответната ситуация. Формално, най-общо душегрижието може да бъде определено като комуникационен процес на междуличностна помощ, който има за цел да съдейства за конкретното психично стабилизиране на личността и за оказване на помощ в укрепването на вярата и в намирането на истинския смисъл и пределни цели на човекския живот.

Феноменологично. Душегрижието е феномен – подчертано емпатичен, преживяван като значим психологичен акт в общия поток на съзнанието – в съровен разговор между две или повече личности по въпросите на техния живот и вяра в еклезиологичен контекст.

Еклезиологично. Душегрижието е неизменна извява в живота на Христовата Църква. То органично принадлежи – като богослужение, проповедта и катехизацията – към изначалните първични задачи и функции на свещеночалието, свещенството и църковните труженици в тяхната мисия на човека и неговия *socium*. Душегрижието е укрепване на чо-

вешката душа в съответствие с Христовите идеали и като сотериологична цел – служение за спасението на вярващите. Поради това като движеща сила в живота на еклезиалната общност, то се съдържа във всички дейности на пастира в повереното му паство. Това е следване примера на светите апостоли, които са били „всичко за всички“, плачейки с плачещите, изнемогвайки с изнемогващите и немощните, за да може „по какъвто и да е начин“ да се постигне спасение за техните души (срв. 1 Кор. 9:22).

В пастирската практика душегрижието обикновено се разглежда като синоним на мисията на свещенослужителя, обаче в св. Евангелие и на миряните също така се възлагат задълженията за учители в контекста на душегрижието и катехизацията (срв. 1 Сол. 5:11; Евр. 3:13; 1Петр. 4:10-11; Гал. 6:1). Така с благословението на свещеночалието миряните също могат да извършват психологична и катехизаторска помощ под благоприятния покров на Божия храм. Твърде често в новозаветните послания са конкретни примери се разкрива необходимостта

от създаването на еклезиална общност, в която винаги се използва обвързващото словосъчетание „един другиму“. С това на Божия народ се дава поръчението взаимно да се назидава, да се наставлява, да се служи на ближния, да се възприема другостта на другия, солидарно да се носят тежестите в живота, да се увещава, да се пребъдва във взаимна молитва и любов.

По принцип тези концепции обуславят системните проучвания в тези специализирани научно-богословски направления и въграждането им като проблемни постановки и фактология в книгата „Духовно ориентирана психологична помощ и подкрепа“.

Представяне на книгата „Духовно ориентирана психологична помощ и подкрепа“, Варна 2016
Д-р Паулина ТОДОРОВА

Кръстовден на Кръстова гора

Фоторепортаж от богослуженията при манастира „Света Троица“

Тропар на св. Кръст Господен, гл. 1

Спаси, Господи, Твоите люде и благослови достойнието Си, като дарявай на православния български народ победа над противниците и ни запазвай с Твоя кръст.

Кондак на св. Кръст Господен, гл. 4

Издигнал се доброволно на Кръста, Христе Боже, дарявай щедростите Си на едноименното Твое ново общество. Зарадвай ни с Твоята сила и ни давай победа над противниците, като Твоята помощ ни бъде оръжие на мир и знаме на непобедимост.

Откриване на новата учебна година в Софийската духовна семинария „Св. Йоан Рилски“

На 14 септември – Кръстовден – в Софийската духовна семинария „Св. Йоан Рилски“ тържествено бе открита новата учебна 2016/2017 година. С благословението на Българския патриарх и по решение на Св. Синод на БПЦ празничната св. Литургия, с която започва годината, бе възглавена от Негово Високопреосвещенство Западно- и Средноевропейски митрополит Антоний.

Заедно с него съслужиха ефимеришите свещ. Божидар Маринов и свещ. Константин Цанков и свещенослужители от столични храмове.

От рано сутринта семинарският храм бе изпълнен със семинаристи, родители, преподаватели, възпитатели и служители в средното духовно училище. Сред присъстващите богомолци бе представителят на академичното ръководство на Богословския факултет на СУ – проф. д-р Божидар Андонов.

В този ден непосред-

ствено преди началото на литургията със специално последование се изнася св. кръст от олтара в чест на празника Въздвижение на Честния кръст.

В семинарския храм се съхранява частица от светия Кръст Господен, която е поставена в изящно изработен със седефена украса дървен кръст. Според традицията на празника, той бе тържествено изнесен от олтара и последователно въздигнат в четирите посоки на света с произна-

сянето на стоици пъти: „Господи помилуй!“

След чинопоследованието св. кръст бе поставен за поклонение в центъра на храма и към него запристъпваха всички семинаристи и множество миряни, приели семинарския храм за свой духовен дом и прибежище.

Празничната богослужба бе огласена от сборна певческа група, която изпълни източноркопските песнопения под ръководството на преподавателя г-н Л. Игнатов.

По време на свещенческото причащение проповед за празника произнесе възпитаникът на Софийската духовна семинария Сено Конов, четвъртокурсник.

В края на св. Литургия митрополит Антоний проповядва за Великото събитие от новозаветната история на човечеството, като призова всеки от нас да приеме своя кръст, да поеме своята отговорност и да работи за благото на Църквата и Отечеството.

Обръщайки се към семинаристите, митрополит Антоний им преподяде молитвения благослов на Негово Свещейшество Българския патриарх Неофит и им пожела успех в усвояването на богословските науки, мъдрост в живота и напредък в духовното знание. „Честито начало и благословен успех през новата учебна година!“ – завърши словото си архиепископът.

От своя страна ректорът г-н Д. Костадинов благодарно на Владиката, поздравил с „добре дошли“ първокурсниците и като отбеляза благополучието през изминалата учебна година, пожела и настоящата да бъде все така здрава и успешна.

С многолетството за празнуващите този празник завърши тържествената богослужба.

По традиция се извърши лития, като всички присъстващи се отпразвиха към фалата в двора на Семинарията, където беше отслужен празничен водосвет за добър

успех през настоящата учебна година.

„Господи, отвори ума им, за да възприемат силата на Твоя закон и с успех да изучават добрите и полезни науки. Избави ги от всяка вражеска злоумисъл. Запази ги твърдо в православната вяра, в душевна чистота и целомъдрие, насочи волята им към изпълняване на Твоите свети заповеди и придобиване на добри и полезни навици“ – се казва в молитвата за начало на учебната година, която митрополит Антоний прочете, след което обилно поръси всички присъстващи със светена вода.

През настоящата 2016/2017 г. в Софийската духовна семинария ще се обучават 15 ученици в петгодишния редовен курс на обучение (както от страната, така и от Молдова и Албания) и 25 човека в двугодишния курс на обучение. Прави впечатление, че в голямата си част към паралелния курс са се насочили мъже с вече завършено висше образование.

Весела ИГНАТОВА

ЗАПОЧНА АБОНИРАНЕТО ЗА „Църковен вестник“ за 2017 г.

1 година 30,00 лв.
3 месеца 15,00 лв.
3 месеца 7,50 лв.
ед. цена 0,70 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
СВ. СИНОД, София – 1000
ул. „Оборище“ № 4
тел. 980-30-16, центр. 987-56-11/245,
e-mail: sinizat@gmail.com

Отговорен редактор на броя:
Анула Христова

Материали се приемат в електронен формат.

Сумите за абонамент да се изпращат по банкова сметка или с пощенски запис на името на **Танка Тончева Христова**, като се изписват точният адрес и пощенският код на абоната!

Банкова сметка на Синадално издателство на БПЦ:
УниКредит Булбанк – София, ул. „Алабин“ № 58
IBAN BG97UNCN96601018147018, BIC код: UNCRBGSF

„Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.